

Vergaderjaar 2007–2008

31 200 XI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) en van de begrotingsstaat van het Waddenfonds voor het jaar 2008

Nr. 86

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER EN VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 januari 2008

Ter voorbereiding op het algemeen overleg met uw Kamer op 29 januari 2008 zenden wij u hierbij, op basis van het nu beschikbare materiaal, een eerste beschouwing over de ongeregelde heden tijdens de jaarwisseling en onze inzet om te voorkomen dat de ernstige ongeregelde heden die hebben plaatsgevonden zich in de toekomst weer voordoen. In april zal de Politie-academie een rapport uitbrengen over de laatste jaarwisseling.

Openbare orde problemen doen zich ook voor tijdens en na voetbalwedstrijden, grootschalige evenementen en ook geregeld bij uitgaansgelegenheden in het weekend. De jaarwisseling is in die zin bijzonder dat op dat moment de openbare orde tegelijkertijd op veel plaatsen in Nederland wordt verstoord en het feit dat op dat moment vuurwerk, zowel toegestaan als illegaal, in grote hoeveelheden beschikbaar is.

1 Openbare orde

Het onderwerp openbare orde valt onder de verantwoordelijkheid van BZK. De eerste voorlopige analyses geven een zorgelijk beeld. Brandstichting, geweld tegen hulpverleners en vernielingen hebben plaatsgevonden. Op sommige plaatsen in het land was het rustiger dan voorgaande jaren en op andere plaatsen hebben meer en heftigere ongeregelde heden plaatsgevonden. De aanpak van de verschillende betrokken partners verschilt vaak per regio. Deze diversiteit aan maatregelen, ontwikkeld met als doel het bestrijden van het geweld tijdens de jaarwisseling, heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties doen besluiten een taskforce in te richten met als doel om evenementen, zoals de jaarwisseling, in de toekomst beter beheersbaar te krijgen en/of te houden.

De taskforce krijgt de opdracht om voor eind 2008 op basis van een inventarisatie en analyse van de bestaande en/of geëvalueerde praktijkvoorbeelden binnen gemeenten en/of regionale politiekorpsen, te komen met aanbevelingen voor een adequate aanpak. Ook het eventueel ontbreken

van maatregelen zal door de taskforce worden geïnventariseerd. De taskforce neemt in haar aanbevelingen mee of de voorgestelde maatregelen in de vorm van lokale pilots kunnen worden uitgevoerd of dat gekozen kan worden voor een landelijke uitrol van de maatregel.

De taskforce en de aanpak van geweld staan niet op zichzelf. Het bestrijden van geweld en overlast is een prioriteit van dit kabinet. In deze prioriteit past dan ook goed de extra aandacht die het kabinet geeft aan het bestrijden van de ongeregelde heden die rond de jaarwisseling plaatsvinden.

Vuurwerk vormt slechts een onderdeel van het pakket en maatregelen om overlast ten gevolge van vuurwerk te beperken, hebben alleen kans van slagen binnen een totaal aanpak, in combinatie met een gerichte handhavingsinspanning op alle fronten.

2 Vuurwerk

Rond de jaarwisseling is het enige moment dat in Nederland consumenten zelf vuurwerk mogen aanschaffen en afsteken. De regelgeving daarvoor (het Vuurwerkbesluit) valt onder de verantwoordelijkheid van VROM. In deze brief komen de volgende aspecten aan bod:

- Letselcijfers afgelopen jaarwisseling
- Aanpak illegaal vuurwerk
- Verruiming vuurwerkregelgeving in 2006
- Beperken van het afsteken van vuurwerk
- Evaluatie van het vuurwerkbesluit
- Algeheel verbod op vuurwerk

Letselcijfers afgelopen jaarwisseling

De stichting Consument en Veiligheid heeft onlangs de letselcijfers van de afgelopen jaarwisseling naar buiten gebracht. Helaas is opnieuw sprake van de stijging van het aantal letselgevallen: er zijn 1100 personen bij Spoedeisende Hulp behandeld. Een zorgelijke ontwikkeling.

Positief is dat het aantal ziekenhuisopnamen, een maat voor de ernst van het letsel, ongeveer is gehalveerd en dat het aandeel van siervuurwerk aan de letselgevallen is afgenomen. De afspraken over het meeleveren van afsteekmiddelen hebben dus geholpen.

Zowel de stijging van het aantal letselgevallen als het feit dat met name onder jonge kinderen onder de 15 jaar een sterke toename zichtbaar is, is zorgelijk. Ook is geconstateerd dat illegaal vuurwerk zoals nitraten en vlinders sterk bijdragen aan het aantal letselgevallen.

In de bijlage bij deze brief zijn twee grafieken over het aantal letselgevallen van de afgelopen jaren opgenomen.

Aanpak illegaal vuurwerk

Het lijkt erop dat juist het illegale (knaal)vuurwerk wordt gebruikt tegen politie en hulpverleners. Ook de schade die wordt aangericht lijkt voor het grootste gedeelte veroorzaakt te zijn door dit vuurwerk. Het illegale vuurwerk is dus de kern van het probleem en dit vraagt om een stevige aanpak. In de afgelopen jaren zijn op basis van de «Interventiestrategie Verboden consumentenvuurwerk» van het Landelijk Overleg Milieuhandhaving (LOM) in nauw overleg met het Openbaar Ministerie (OM) al diverse initiatieven in gang gezet om extra maatregelen te treffen om het illegale vuurwerk te bestrijden. Deze zijn:

1. Op Europees niveau wordt momenteel gewerkt aan normen voor vuurwerkartikelen. Bij die discussie wordt dezerzijds ingezet op strenge normen die moeten leiden tot het uitbannen van het zware gevaarlijke vuurwerk uit de gehele Europese Unie.

2. Het uitvoeren van gerichte interventies tegen personen en bedrijven die illegaal vuurwerk op de markt brengen.
3. De handhavingsinspanning voor illegaal vuurwerk kan effectiever worden gemaakt door het invoeren van een Nederlands systeem van typekeur in combinatie met een erkenningsregeling voor importeurs. Momenteel wordt onderzocht hoe dit zodanig kan worden ingericht dat het past binnen de Europese regelgeving.
4. Bij de Europese Commissie zal worden voorgesteld om op Europees niveau (handels)afspraken met China te maken om illegale importen te voorkomen.
5. Met de federale overheid in België zijn gesprekken gaande over het beëindigen van de verkoop van zogenaamd spektakelvuurwerk aan Nederlandse consumenten.

Verruiming vuurwerkregelgeving in 2006

Eind 2006 is een wijziging doorgevoerd in de vuurwerkregelgeving ten aanzien van hoeveelheid kruit in bepaalde vuurwerkartikelen. Deze wijziging is een gevolg van het advies uit het BLOM-rapport «Interventie-strategie Verboden consumentenvuurwerk» dat op 27 september 2005 aan de Kamer gezonden (Kamerstuk 22 343, nr. 117). Dit rapport is opgesteld door de belangrijkste handhavingspartners voor vuurwerk: het OM, de politie, Douane, Inspectie Verkeer en Waterstaat en VROM-Inspectie. Achtergrond van dit advies was om de consument meer variatie aan legale vuurwerkartikelen aan te bieden en zo het gebruik van illegaal vuurwerk tegen te gaan. De wijziging die vorig jaar in de vuurwerkregelgeving is doorgevoerd, bestond uit het toestaan van een hoger totaalgewicht aan kruit in cakeboxen (siervuurwerk) en ratelbanden (knalvuurwerk). De eisen aan gewone rotjes en vuurpijlen zijn niet aangepast. Uitdrukkelijk verboden zijn en blijven:

- chinese vlinders
- nitraat crackers en vergelijkbare zaken
- lawinepijlen
- strijkers

Het beeld dat in de media is ontstaan dat dit vuurwerk zou zijn gelegaliseerd, is dus beslist niet juist.

Beperken van het afsteken van vuurwerk

Naar aanleiding van de gebeurtenissen van de laatste jaarwisseling worden, in aanvulling op de aanpak van illegaal vuurwerk, de volgende wijzigingen in de vuurwerkregelgeving genoemd om de ervaren overlast van het afsteken van vuurwerk (verder) aan banden te leggen:

1. De optie om het aantal verkoopdagen te beperken en zo het vroegtijdig beschikbaar hebben van vuurwerk te beperken heeft als nadeel dat er logistieke problemen gaan optreden bij de vuurwerkverkooppunten, met als consequentie dat de detaillist veiligheidsvoorschriften niet meer kan naleven. Om die reden wordt deze optie van de hand gewezen.
2. De inzet is om de tijd dat vuurwerk mag worden afgestoken te beperken tot de periode tussen 22.00 uur en 02.00 uur.
3. Tot slot is het denkbaar dat gemeenten plaatsen aanwijzen waar vuurwerk mag worden afgestoken. Buiten die gebieden is het dan niet meer toegestaan om vuurwerk af te steken. Dit bij voorkeur in combinatie met gemeentelijke initiatieven om op bepaalde plekken feesten of manifestaties met professioneel vuurwerk te organiseren.

Voor al deze opties zal door ons, in overleg met onze ambtgenoot van Justitie, nog worden nagegaan wat de haalbaarheid ervan is en welke consequenties, waaronder de omvang van de handhavingsinzet, eraan vastzitten. De geloofwaardigheid van overheidsingrijpen is van wezenlijk

belang en het kabinet is dan ook van mening dat bij een keuze voor een of meer van deze opties een serieuze handhavingsinspanning hoort. De verschillende opties zullen op korte termijn met de betrokken partijen worden besproken, zodat op korte termijn een wijziging van het Vuurwerkbesluit in procedure kan worden gebracht, en een en ander vóór de komende jaarwisseling in werking kan zijn.

Evaluatie van het Vuurwerkbesluit

In de 7e voortgangsrapportage van de directie Externe Veiligheid van het Ministerie van VROM (TK, 2007–2008, 27 801 nr. 53) aan uw Kamer is aangegeven dat het Vuurwerkbesluit en de interimregelingen met betrekking tot het vervoer van vuurwerk in 2007 geëvalueerd zullen worden, dus los van de specifieke problematiek van de jaarwisseling 2007–2008. Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om u dit rapport aan te bieden¹.

Het Vuurwerkbesluit is in 2002 als direct gevolg van de vuurwerkkramp in Enschede in werking getreden. In 2004 en 2006 is een aantal wijzigingen doorgevoerd. In 2005 heeft de universiteit Twente een meta-evaluatie gehouden met betrekking tot de veranderingen in beleid en praktijk rond de Nederlandse vuurwerksector en de effecten hiervan op veiligheid. Om deze reden is dit evaluatie-onderzoek in het bijzonder gericht op een aantal specifieke aandachtspunten of (gepercipieerde) knelpunten bij de uitvoering en handhaving van het Vuurwerkbesluit en niet meer op de effecten van de wet- en regelgeving. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft dit evaluatiemoment aangegrepen om de ervaringen met betrekking tot de specifieke aan het vervoer van vuurwerk gerelateerde transportregelgeving aan een nader onderzoek te onderwerpen. Ook deze resultaten zijn in de rapportage opgenomen.

Het rapport, maar ook een aantal (inter-)nationale ontwikkelingen, alsmede de problematiek van het illegale vuurwerk, zal aanleiding zijn om het Vuurwerkbesluit op een aantal specifieke punten, eventueel na nader onderzoek, aan te passen. Het Vuurwerkbesluit zal in overleg met betrokken partijen op onderdelen worden aangepast. Daarbij wordt dan tevens het onlangs uitgebrachte advies van de Adviesraad Gevaarlijke Stoffen over ontplofbare stoffen en het binnenkort te verschijnen rapport van het LOM betrokken. Een voorstel tot aanpassing van het Vuurwerkbesluit wordt u naar verwachting eind dit jaar toegezonden. De wijziging van het Vuurwerkbesluit ten aanzien van het beperken van plaats en tijd van het afsteken van vuurwerk kan, zoals gezegd, eerder in procedure worden gebracht.

Algeheel verbod op vuurwerk

Tot slot nog een beschouwing van de veel gehoorde wens op een algeheel verbod op het afsteken van consumentenvuurwerk. Uit onderzoek blijkt weliswaar dat ongeveer de helft van de Nederlanders vindt dat het afsteken van consumentenvuurwerk moet worden verboden, maar dat 45 procent beslist geen afsteekverbod op consumentenvuurwerk wil. Het kabinet is van mening dat het afsteken van consumentenvuurwerk niet verboden moet worden. Vuurwerk hoort bij oud en nieuw en zolang het verantwoord wordt gebruikt, beleven veel mensen er plezier aan. Maatregelen om overlast van vuurwerk te beperken moeten vooral worden bezien in de brede aanpak van de ongeregeldheden tijdens de jaarwisseling.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. M. Cramer

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

